

ABOVSKÝ hlásnik

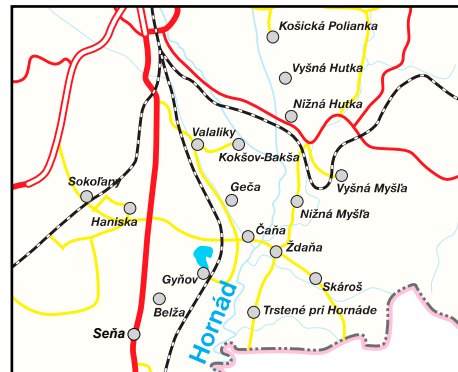
10. ročník, číslo 2, jún 2015
www.regionhornad.sk

Čítate nás už 10. rok

Štvrťročník pre obyvateľov, priaznivcov a návštevníkov mikroregiónu Hornád
Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valalíky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

- Seňa znova na mape mikroregiónu
- Haniska sa uchádza o titul Dediny roka
- Známy spisovateľ medzi deťmi v Trstenom
- Obnova katastrálneho operátu pokračuje
- Rozhovor s divadelníkom - rodákom z regiónu

Pre turistov zrastených s rodným krajom

Čo je doma, to sa ráta

Leto je ročným obdobím, ktoré nás láka vyjsť z domu a aktívne oddychovať. Mnohí si to namieria k moru, na horské túry či za príbuznými do ďalekých krajín i bližších regiónov. Znamená to však, že v našom domovskom kraji niet čo obdivovať? Ani zďaleka! Aj okolie našich 17 obcí ponúka zaujímavé tipy na objavovanie - či už zo sedla bicykla, pri pešej turistike alebo spoznávaním bohatého kultúrneho dedičstva.

A ak ste si mysleli, že svoj mikroregión už dobre poznáte, možno vás prekvapíme a upozorníme na ďalšie zaujímavé „vychytávky“.

Z Abovského hlásnika teda želáme: Užite si krásne leto!

Redakcia

Viac na stranách 4 a 5, tipy na aktivity i tradičné podujatia nájdete v tomto čísle i na stranách 7, 10 a 11.

Mŕtve ramená Hornádu v okolí Gyňova (na obrázku) či Trsteného pri Hornáde lákajú na príjemné prechádzky či cyklistické výlety.

Čaňa, centrálna obec mikroregiónu, už ponúka solídne podmienky na cykloturistiku. Prechádzať ňou medzinárodná cyklotrasa spájajúca Košice a maďarské mesto Sárospatak. Na snímke pohľad na chodník ponad mŕtve rameno Hornádu od Ždane.

Objavme, čo máme „pod nosom“

Naš región nám ponúka mnoho príležitostí na šport a relax v prírode. Aj keď sa to mnohým z nás nezdá, máme sa v našom okolí kam „podieť“. Cyklistom sú k dispozícii značené i neznačené cyklotrasy po rovinách i v kopcoch, popri vode i v lese. Peší turisti sa môžu „vyšantiť“ na tradičných, desiatky rokov organizovaných podujatiach. Milovníci histórie určite nepohrdnú národnými kultúrnymi pamiatkami v mnohých obciach - kostoly, kláštory, kaštiele máme obnovené i menej zachované. Ešte dávnejšiu históriu ponúka Várhegy alebo Koscelek. Môžete si obzrieť aj studničky vo Valalíkoch, vyčutnať romantický západ slnka pri jazere v Čani, potešiť vás „vysokohorská“ vyhládka nad Skárošom, malebné zákutia Hornádu v Gyňove či Trstenom pri Hornáde. Aj novodobé stavby stoja za návštevu. Videli ste už zblízka malú vodnú elektrárňu?

Dobrou príležitosťou na výlet sú organizované kultúrne, spoločenské a športové podujatia - dni obcí, folklórne festivaly, hasičské súťaže, športové turnaje, záhradkárske a chovateľské výstavy - naplánujte si cyklotúru v čase ich konania. Najbližšiu možnosť budete mať na blížiacich sa Dňoch regiónu Hornád.

Určite som na niečo zabudol, ale tu je príležitosť pre vás - objavte to a povedzte aj ostatným! Máme všetko pod nosom, stačí len vykročiť. Môžem vás uistiť, že ani v našom regióne „hora k Mohamedovi nepríde“!

Miloš Barcal, starosta Hanisky

Najstrašnejší konflikt v dejinách menil i náš región

Aby sme nezabudli...

Koľko generácií predstavuje 70 rokov? Dve, tri či viac? Záleží na pohľade. Isté je, že dnes žije medzi nami už len málo pamätníkov jednej z najhroznejších kapitol ľudských dejín. Odkaz však trvá - už len preto, že myšlienky a názory, ktoré viedli k vojnám, ani dnes nie sú úplne zabudnuté a hlavne medzi naivnými mladými ľuďmi nachádzajú občas živnú pôdu.

Druhá svetová vojna pripravila o život vyše 50 miliónov ľudí. Jej hlavným vínnikom bolo nacistické Nemecko, ktoré v snahe rozšíriť Hitlerovu „Tretiu ríšu“ napadlo 1. septembra 1939 Poľsko, postupne ďalšie európske krajiny a v júni 1941 aj vtedajší Sovietsky zväz. Trvala až do roku 1945. V máji podpísalo kapituláciu Nemecko a 2. septembra aj jeho ázijský spojenc, Japonsko.

Vojna sa dotkla aj nášho regiónu, ktorý rozhodnutím Viedenskej arbitráže na jeseň 1938 pripadlo

Mapa ukazuje dátumy postupujúceho oslobodenia nášho regiónu.

spolu s Košicami Maďarsku, neskôršiemu vojnovému spojencovi Nemecka. Celkove prešlo pod kontrolu Horthyho vlády 10 390 km²

československého územia so silným zastúpením maďarsky hovoriaceho obyvateľstva, teda viac ako pätina dnešnej plochy Slovenska. Dobové pramene uvádzajú, že zo 70 tisíc obyvateľov Košíc bolo krátko po arbitráži evakuovaných 40 tisíc, najmä Slovákov a Čechov.

Košice zažili 26. júna 1941 bombardovanie, ktorého pozadie doteraz nebolo celkom objasnené. Podobne ako pre zvyšok Slovenska však platí, že vojnové roky prežilo

územie na juh od Košíc v relatívnom pokoji a priamo sa ho dotkli vojnové udalosti až pri prechode frontu.

Dianie ovplyvnila hlavne poloha neďalekých Slanských vrchov, ktoré sa pre Červenú armádu stali poslednou významnou prírodnou prekážkou pred dobytím Košíc a Prešova. Z toho istého dôvodu ich považovali za strategické aj Nemci. Významnou fázou vojny sa stala sedemtyždňová Bitka o Dargovský priesmyk od 9. decembra 1944 až do 18. januára 1945. Podľa trpezlivých odhadov pri nej zomrelo alebo bolo zranených asi 25 tisíc vojakov, najmä na sovietskej strane. Bitka sa skončila ústupom nemeckých a maďarských vojsk, čo však bolo vyvolané hlavne dňom mimo územia Slovenska.

Obce nášho dnešného mikroregiónu neboli oslobodené naraz. Ako ukazuje priložená reprodukcia mapky, najskôr sa slobody - ešte v decembri 1944 - dočkali Skároš, Ždaňa, Trstené a Seňa. Ostatné obce museli čakať na „ozajstný“ mier do 18. januára, Vyšná Hutka s Košickou Poliankou spoločne s Košicami ešte o deň dlhšie.

O týchto i ďalších udalostiach spojených s II. svetovou vojnou na našom území ste sa mohli dozvedieť na výstave vo Východoslovenskom múzeu. Pre súčasné generácie sa stala vhodnou pripomienkou o tom, aké utrpenie a škody vojna prináša. Je aj na nás, aby sme na to nezabudli.

Anton Oberhauser,
foto obce, archív VSM a autor

Vence a vatry na pamiatku

Tradičné kladenie vencov pri pamätníku v Skároši malo v tomto roku, pri príležitosti 70. výročia skončenia II. svetovej vojny,

V slávnostnom sprievode bolo možné zazrieť i starostov z našich obcí.

ešte o niečo slávnostnejší ráz. V piatok 8. mája sa stretli pri mohyle obyvatelia obce a ďalší významní hostia. Za hudobného doprovodu dychovky z Trsteného pri Hornáde sa v sprievode poklonili padlým vojakom poslanec parlamentu **František Petro**, prednosta Okresného úradu Košice-okolie **Peter Derevjaník**, prednosta Okresného úradu Košice **Ján Lazár**, župní poslanci, starostovia a poslanci okolitých obcí. Na záver sa prítomným prihovoril predseda nášho regiónu **Ján Kokarda**.

Slávnosť pokračovala v Skároši na ďalší deň neformálnou časťou, zapálením vatry. „Táborákom“ si výročie pripomenuli aj vo Vyšnej Myšli. Pripravili ho, ako zvyčajne, najmä členovia miestneho futbalového klubu. Vatru zapálila starostka **Paulína Guľášová**.

OcÚ Skároš, Vyšná Myšľa

Vatra v Skároši.

Menej známa stránka vojny. Osobné predmety nemeckých vojakov.

Na výstave v košickom múzeu vystavovali i tento sovietsky guľomet.

60 rokov - 60 miest - 60 podujatí

Stretnutie s Danielom Hevierom

Základná škola v Trstenom pri Hornáde sa stala prvým miestom na východnom Slovensku, ktoré navštívil spisovateľ **Daniel Hevier** počas svojho turné po republike. „Hevi Tour 60“ je netradičnou osla-

vou jeho 60. narodenín, na ktorej deťom predstavuje svoju najnovšiu, už šesťdesiatu knižku - Svet zachráni rozprávky.

Žiaci s učiteľkou **Lenkou Kleščinskou** pripravili „občas zakliate-

mu“ rozprávkarovi, ako sám o sebe hovorí, krásne nástenky na chodbe. Žiarili deťmi nakreslenými portrétmi a ilustráciami z jeho knižiek. Radosť bolo pozrieť. Na úvod žiačka **Katka Cebáková** jemu aj nám divákovi, vyrazila dych prednesom jeho dlhého dielka Veľké myšlienky malého človeka - a to úplne spamäť! Aj dievčatá z Čerešenky ho prekvapili spevom, keď ho pasovali za textára ľudovej piesne. Celoročný šesťdesiatnik odmenil decká veselými pesničkami. V duchu hesla „S deťmi sa dá dohodnúť“ trpezlivo odpovedal na zvedavé otázky, porozprával príbehy zo svojich školských čias. „Veľmi pekné stretnutie, ktoré si deti zapamätajú na celý život. Ur-

Mnohí žiaci získali poklad - autogram Daniela Heviera v novej knihe či pamätníčku.

číte budú citlivejšie vnímať meno Hevier, pretože bol medzi nimi,” cení si návštevu pani riaditeľka ZŠ **Jana Olexová**. Rozlúčka sa niesla, ako inak, spoločným rapom úryvkov z novej knižky. (Na www.regionhornad.sk si môžete pozrieť minireportáž vo fotogalérii.)

Text a foto: Monika Floriánová

Nezabudnuteľný zážitok. Textár piesní Paľo Haberu, Karla Gotta či Jany Kirschner v Trstenom pri Hornáde.

Vzácnny hosť na tenise

V nabitom programe si našiel prezident **Andrej Kiska** čas aj na krátku návštevu Čane. V piatok 12. júna otvoril tenisový turnaj pre pozvaných hostí Viktor Cup, na počesť Viktora Janotku. Tento tenisový nadšenec zomrel v roku 2014 na rakovinu a počas svojho boja so zákernou chorobou bol v pravidelnom kontakte s neziskovou organizáciou Dobrý anjel, ktorú **Andrej Kiska** svojho času založil. Na obrázku sprava: starosta Čane **Michal Rečka**, **A. Kiska** a pri nich manželka Viktora Janotku.

Opäť nás je sedemnášť
Seňa sa vrátila

Na základe žiadosti obce Seňa rozhodla Rada Regionálneho združenia obcí Hornád na svojom zasadnutí 14. mája 2015 o znovuprijatí tejto obce za riadneho člena združenia. „Veríme, že tento krok bude prospešný nielen pre Seňu, ale stane sa ďalším impulzom pre rozvoj celého regiónu,” komentuje predseda RZO **Ján Kokarda**. Obec na čele s jej starostkou **Marcelou Gallovou** vítame aj na stránkach Abovského hlásnika, vyše 2 000 obyvateľov Sene zvýši počet čitateľov nášho časopisu na približne 26 tisíc.

jk, red

Zápolia o dedinu roka

Podporte Hanišťanov na internete

Len dve obce z Košického kraja si trúfili prihlásiť sa do 8. ročníka súťaže Dedina roka 2015. Jednou z nich je Haniska.

„Myšlienka prihlásiť sa tu bola aj v minulosti, no myslíme si, že teraz je správny čas. Iniciatíva prišla od jednej aktívnej občianky, ktorá ma presvedčila, že máme šancu uspieť, a tak som túto aktivitu podporil,” hovorí starosta Hanisky **Miloš Barcal**.

Ich špecialitou a tromfom sú vzorové verejné priestranstvá obohatené o drevený mobiliár a plastiky. Obec má za sebou sériu rekonštrukcií obecných budov, vymenila verejné osvetlenie za LED technológiu, má bezdrôtový rozhlas aj kamerový systém, intenzívne pomáha pri budovaní novej lokality individuálnej bytovej výstavby.

„Rodáci, ale aj ostatní občania, ktorí v Haniske neboli viac rokov, ju pri návrate nespoznávajú. Všetko je síce tam, kde bolo, ale vyzerá to úplne inak - krajšie, lepšie, usporiadanejšie, čisto. Pomáha aj naše striedme hospodárenie, keďže sa nesnažíme náš každoročne prebytkový obecný rozpočet „prejedať“, ale investujeme do oblastí, ktoré nám v budúcnosti prinesú úžitok,” dodáva starosta.

Súťaž vyhlásili Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia, Spolok pre obnovu dediny a ZMOS.

Súčasťou súťaže je internetové hlasovanie verejnosti dostupné na oficiálnom webe Programu obnovy dediny www.obnovadediny.sk do 31. augusta 2015. Hlasujte i vy a podporte obec z nášho mikrorégiónu!

Katarína Jantošovičová, red, foto: ocú Haniska

Pýchou Hanisky je i drevený mobiliár v centre dediny.

Za relaxom bez hraníc

Čaňou a okolím zo sedla bicykla

Mnohí z vás už iste prešli pár kilometrov po nedávno dokončenej cyklotrase, ktorá spája nielen obce nášho regiónu, ale širšie a „bez hraníc“ aj mestá Košice a Sárospatak. Čaňa patrí k neprehliadnuteľným zastávkam na tejto ceste.

Pri vstupe do obce v smere od Ždane prejdete po mostíku so zábradlím, ktorý je súčasťou protipovodňových opatrení pod názvom „Stavadlo na Mlynskom náhone“. Začiatkom 20. storočia popod most pretekala voda mŕtveho ramena Hornádu a napájala Čaniansky mlyn na parný a vodný pohon. Mlyn bol svojho času najväčším v strednej Európe. Múku z neho vyvážali do Sliezska, Čiech a ďalších krajín Európy, Ázie, severnej Afriky a Severnej Ameriky. V rokoch 1880 až 1914 zamestnával vyše 300 ľudí. Za svoje výrobky, ktorých bolo 29 druhov (všetky druhy múky, krupica, otruby, vločky), získal svetové vyznamenania v Paríži, Viedni a Amsterdame. K zachovanej hlavnej budove mlyna vás zavedie Mlynská ulica, za vstupom do obce vpravo.

Budova kedysi slávneho mlyna.

Idylka pri Čanianskom jazere.

Ak by ste sa však pri vstupe dali vľavo, po násype sa dostanete k Hornádu. Po pravom brehu rieky sa ešte v katastri Čane nachádzajú tri mŕtve ramená, súčasť chráneného prírodného územia Budov kút, domova vzácných chránených rastlín a vtákov.

Pri ceste po cyklochodníku cez obed uvidíte po ľavej ruke gotický katolícky kostol zasvätený menu Panny Márie z roku 1386, prestavaný 1947 až 1949. Kúsok ďalej lemuje trasa ulicu Mieru, kde sa vyníma budova bývalej synagógy a kúpeľov, postavená roku 1866.

Vpravo môžete odbočiť na námestie. O kúsok ďalej od odbočky nájdete kamenný kostol reformovanej cirkvi (1827 až 1831), naposledy rekonštruovaný v roku 1998.

Ďalej vedie cyklotrasa cez hlavnú križovatku na Hanisku, za železničným priecestím sa sťáča vľavo k rekreačnému stredisku „Jazero Čaňa“, vybudovanému v 60. a 70. rokoch. V reštaurácii hotela Pláž si môžete pochutiť na špecialitách miestnej kuchyne. Alebo sa z lavičky pokochajte výhľadom na jazero lemované vrbami s nezabudnuteľnou atmosférou letných večerov. Napokon vás cyklochodník zavedie pomedzi chatky cez polia až do Gyňova.

V severnej časti Čane sa kedysi nachádzal starobylý močiar „Silva“, známy ešte z roku 1241, z čias tatárskych nájazdov. V súčasnosti je táto oblasť spvenená a nájdete tu stredisko „Silva Ranč“. Ponúka príjemné prostredie na športové alebo relaxačné vyžitie, tenisové kurty, plážové, volejbalové i detské ihrisko. I na tomto ranči môžete ochutnať občerstvenie z tunajšej „jazernej“ kuchyne.

Róbert Janotka, red

Dych histórie

Nižná Myšľa - pamiatka na pamiatke

Nebolo žiadnym prekvapením, keď práve z Nižnej Myšle vzišla pred časom väčšina zo Siedmich divov mikroregiónu Hornád. Koncentrácia najmä historických pamiatok je tu naozaj vysoká.

Prehliadku môžete začať v kláštore z 13. storočia, časť je prístupná verejnosti. Máme tu Myšľanské obecné múzeum, zhromažďuje archeologické a kultúrne pamiatky prevažne z vykopávok. Pri obci sa totiž nachádza lokalita európskeho významu. Expozícia tiež prezentuje rituálny chlieb starý 3 700 rokov a známy nález detského vozíka. Pod kláštorom sú unikátne pivnice, ktoré na sprístupnenie zatiaľ čakajú.

Hneď vedľa kláštora nájdete kostol sv. Mikuláša s fascinujúcim interiérom. Chrám je v poradí už tretí v obci postavený na rovnakom mieste. Smerom na juh sa dostanete na archeologickú lokalitu Várhegy, známe to miesto Otomanskej kultúry. Uvidíte repliku kolového domu, druhý domček je pred dokončením. Pracuje sa aj na výstavbe vstupnej brány do Opevnenej osady.

Neďaleko archeologickej lokality sa nachádzajú ruiny stredovekého „Koscelka“ z 13. storočia. Pod ním je nikdy nezamrzajúce jazierko, kedysi zdroj obživy pre kláštor. No a na východe obce pri rieke Olšava si nenechajte ujsť Skalku - skalnatý vrch s krásnym výhľadom.

Matúš Lukáč, red

Kostol sv. Mikuláša je dominantou Nižnej Myšle.

Ako sa na túrach nestratiť - 1. časť

O turistickom značení

Pri svojom pobyte v prírode, v lesoch najbližšieho okolia i kdekoľvek inde v krajii či na Slovensku, sa každý z nás akiste stretol s turistickými značkami. Sú namalované zvyčajne na stromoch, stĺpoch, skalách, múroch, ale aj na jednoúčelových kovových koloch. Hovoríme o značkách z troch vodorovných pásov, z ktorých prostredný je farebný medzi dvomi bielymi. Spolu tvoria štvorček 10 x 10 centimetrov. Prostredný pásik je červenej, modrej, zelenej alebo žltej farby. Je to u nás najčastejšia podoba turistického značky. Jej korene siahajú zhruba 150 rokov späť, do obdobia Rakúsko-Uhorska, keď začali vznikať turistické spolky a kluby a s nimi aj značenie. Celé Slovensko je popretkávané turistickými chodníkmi. V každom pohorí sú najkrajšie doliny a hrebeňové úseky vyznačené turistickými značkami. Na mapách sú chodníky zakreslené tenkými čiarami alebo priamejšími čiarami uvedených štyroch farieb.

Bud'me konkrétni

Uved'me si príklad: v mape SLANSKÉ VRCHY Dargov (1:50 000) poľahky nájdeme dlhú červenú trasu. Vedie hrebeňom pohoria od horného okraja mapy až

po spodný. Na ňu nadväzujú rovnako tenké modré, zelené a žlté čiary. To všetko sú turistické trasy, ktoré sú v teréne vyznačované. V našom mikroregióne sú to:

- modrá trasa, ktorá začína (končí) vo Vyšnej Myšli a smeruje na hrebeň Slanských vrchov k červenej hrebeňovke, kde končí (začína),
- zelená trasa zo Skároša dolinou popod Hradisko do Slanskej Hutý, na Izru s pokračovaním až do Kuzmíc,
- žltá trasa začínajúca tiež v Skároši smerujúca na Veľkú Márovku, Slanskú Hutu, Izru do Kalše.

Na začiatku, na miestach križovania s trasami inej farby a na konci každého turistického chodníka sa v teréne nachádza smerovník (ak sa nestal obeťou „zberačov kovov“ alebo vandalov). Ide o kovový stĺpik žltej farby s okrúhlyou červenou striedskou. Najvyššie je na ňom umiestnená tabuľka s názvom organizácie, ktorá značenie zabezpečuje, názov daného miesta, nadmorská výška a zopár ďalších údajov. Nižšie sú tzv. smerovky. Ide o tzv. turistické informačné miesto (TIM).

Vo Vyšnej Myšli sa jedno nachádza blízko železničnej zastávky pri križi nad cestou. Ako smerovník poslúžil telefónny stĺp. Je na ňom umiestnená tabuľka miestopisného názvu s hlavičkou Klub slovenských turistov (KST), názov Vyšná Myšľa, nadmorská výška 228 metrov a rok zhotovenia 2007. Pod tabuľkou miestneho názvu je smerovka („šípka“) udávajúca názov

miesta, kam ukazuje, t. j. Veľká Márovka, 660 m a čas potrebný na peší presun, t. j. 2:00 hodiny. Farba značovaného chodníka je použitá v hrote smerovky (modrá).

A ideme...

O pár desiatok metrov na pravej strane cesty je na betónovej pätky ďalšieho stĺpa prvá modrá značka trasy, potom ďalšie, ktoré nás dovedú do cieľa. Rozdielom medzi oboma nadmorskými výškami zistíme prevýšenie, ktoré nám treba prekonať. V tomto prípade 432 metrov (660 - 228 = 432).

Na Veľkej Márovke nájdeme smerovník - žltý stĺpik s okrúhlym červeným klobúkom. Pod ním je miestopisný názov Veľká Márovka s nadmorskou výškou 660 m. Dve smerovky pod ňou majú údaje červenej hrebeňovej trasy oboma smermi. Pod nimi je smerovka našej modrej trasy smerujúca do Vyšnej Myšle.

V Skároši „úradovali“ vandali, poškodený smerovník sa ocitol v miestnom potoku. Po jeho obnovení a opätovnom osadení sa bude venovať trasám začínajúcim (končiacim) v Skároši. Turisticky atraktívne miesta horopisnej časti Milič, na ktoré nás obe značky dovedú, si to zaslúžia.

Karol Dzugas, značkář KST,
foto: autor

Turistické značenie vo Vyšnej Myšli začína blízko železničnej zastávky v dolnej časti obce.

Exkluzívne pre Abovský hlásnik

K sútoku potokov

Tip na netradičný výlet ako vyšitý. K sútoku Sokolianského a Belžanského potoka. Vyskúšali sme ho s Agi Delímanovou, turistickou vedúcou z Košíc, ktorá pozná región Horného Abova ako svoju dľaň. Trvá pohodovým krokom asi 3-4 hodinky. Odporúčame!

Auto parkujeme na dolnom okraji Kechneca, pretože oba potoky sa spájajú na zaujímavom mieste - rovno na hranici Slovenska s Maďarskom.

Kilometrová prechádzka poľnou cestou ponúka pohľad na skruž a vahadlo - zavlažovací systém známy z obrázkov pusty u našich južných susedov. Prechádzame cez pôvabnú časť regulovaného Belžanského potoka a odbočujeme ku Kechneckému jazeru. Na blízkom spracovom kopci koncertujú vtáci umelci.

Na mapách nájdeme Belžanský potok aj pod menom Sartos. Uvádza sa ako teplejší prítok Hornádu. Pod Milhostou sa spája so Szakály čiže Sokolianskym potokom. Belžanský pramení pri Lorinčíku. Sokolianský potok má zas svoj zrod pri Poľove. A čo tak sa niekedy vybrať tam? V myšliach nám beží film o ďalšom výlete.

Odpochinieme si pri jazere a kráčať popri Belžanskom potoku k sútoku. Údajne bolo nad ním hradisko. Nevíme to identifikovať. Víta divoké miesto, svieža, živá vo-

Sútok Belžanského a Sokolianského potoka má svoje zvláštne čaro.

da a hraničné kamene s červenými hlavičkami.

Želáme sútoku viac vďačnejších ľudí, aby tam nebola ani jediná plastová fľaša či iný odpad.

Sadáme si. Obklopujú nás polia, teplo a pokoj a v diaľke vyvýšenina

Dávidka nad Kechnecom, ktorú sa tiež oplatí navštíviť. Je z nej nádherný výhľad a ukrýva aj zvyšky zvláštne umiestneného židovského cintorína.

Katarína Čániová, foto: autorka

DIVADLO AKO POZITÍVNA ZÁVISLOSŤ?

Rodný kraj sú hlavne ľudia

Možno ho poznáte z televízie alebo jeho hlas z dabingu. No najmä stretnúť **Františka Výrostka** osobne je zážitok. Rodák z Valalík, vyštudovaný herec, dnes tiež riaditeľ Martinského komorného divadla, vedúci katedry herectva na Akadémii umení v Banskej Bystrici a už tretie volebné obdobie aj nezávislý poslanec žilinskej župy. Má 61 rokov, no energie stále na rozdávanie. Cítite to, keď rozpráva o svojom divadle, o vydarenom synovi, o rodnom kraji, vďaka ktorému bolo možné vytvoriť silné puto medzi dvoma obcami z rozličných končín Slovenska. Práve on môže prvotne za to, že vznikol tento rozhovor.

■ S čím ste po Veľkej noci prišli do Košíc?

S hrou Kontrabas, pôvodne monodramou pre jedného herca. Je založená na skutočnom prostredí

orchestra, kde kontrabasista aj so svojím hudobným nástrojom stojí až v poslednom rade a nikdy nebude stredobodom pozornosti. Zároveň je platonicky zamilovaný do speváčky, ktorá ho ani nepozná. Hra je populárna, lebo zobrazuje „osud“ viacerých hráčov na rôzne nástroje: roky cvičili, aby z nich boli sólisti, no napokon museli priniesť svoje umenie v prospech orchestra. My sme si ju upravili s mojím synom Ferkom. Aj on je kontrabasista.

■ Kedy vznikol nápad?

Ferko hráva na kontrabase hlavne v zahraničí, často s príležitostným medzinárodným hudobným telesom zvaným Ostravská banda. Predvádzajú skladby súčasnej vážnej hudby. Keď ma raz pozval na ich koncert do slávnej newyorskej Carnegie Hall, napadlo mi, že by sme mohli urobiť Kontrabas aj

Záber z hry Kontrabas - František Výrostko starší a mladší.

s naozajstnou basou. A tak v našej verzii inscenácie hrá Ferko tri veľmi výrazné skladby. Projekt som nosil asi šesť rokov v hlave a v októbri 2014 sme mali premiéru v Mestskom divadle P. O. Hviezdoslava v Bratislave. Počet repríz vrátane tých v martinskom divadle sa už vyšplhal na 30.

■ Čím je zaujímavé vaše divadlo?

Určite svojou jedinečnosťou. Disponujeme kvalitným umeleckým súborom. Mnohé významné ocenenia jednotlivcov aj súboru, hostovania na prestížnych domácich i zahraničných festivaloch sú toho dôkazom.

Nedávno sme sa vrátili z festivalu národných divadiel v juhokórejskom Soule, kde nebol ešte žiadny súbor zo Slovenska. Máme u nás špecifické postavenie, ešte v minulosti, keď sme sa volali Divadlo SNP, ním prešli mnohé slovenské herecké legendy - Jozef Kroner, Ctibor Filčík, Karol Machata, Štefan Kvietik, Emil Horváth, Ľubo Paulovič... V čase, keď som končil vysokú školu (1976, pozn. red.), si divadlá zvykli vyberať absolventov a prvý bol na rade Martin. Ja som síce mal namierené domov do Košíc, ale po absolventskom predstavení za mnou pribehol Mikuláš Huba a presviedčal ma, aby som si vybral Turiec. Naučil som sa krásne rozprávať po slovensky, aj keď na východe prepínam ľahko na hutoráčtinu.

■ Pod'me k regiónu vášho narodenia. Odkiaľ presne pochádzate a ako je možné, že ste stále v úzkom kontakte s Valaličanmi pri toľkej zaneprázdnenosti?

Narodil som sa v Buziciach. Vo Valalikoch mám štyroch bratov s rodinami, dodnes sa navštevujeme. Ale tie úzke vzťahy ľudí sú skôr dielom náhody - asi pred 15 rokmi som dal „dokopy“ obec Košťany nad Turcom s Valalikmi, ktorých jedna časť sa tiež volá Košťany. Som akýsi ich krstný otec. Predstavitelia a zástupcovia týchto obcí sa navštevujú, vymieňajú si delegácie... Teraz v júni boli Turčania u nás. Vždy urobia trojdňové stretnutia - konajú sa futbalové turnaje, kultúrne akcie, kresťanské obrady. Som aj čestným občanom Košťan. No stále sa rád vraciam aj do domovského kraja. A nie je to len o rodnej chalupe... Hlavne sú to kontakty na ľudí, s ktorými som vyrastal, žil.

■ Žijeme v uponáhľanej dobe, zavalení rôznymi povinnosťami, málo sa usmievame. Aký odkaz by ste mali pre svojich krajanov, možno aj prostredníctvom umenia, aby načerpali viac optimizmu?

Umenie vždy otvára duchovno v nás. Ľudia si radi pustia do svojho vnútra obraz, hudbu, literatúru, divadlo, lebo ich to obohacuje. Za naše divadlo môžem povedať, že máme skoro stále vypredané. Sklamanie prišlo nedávno z Rožňavy, keď nám odkázali, že predstavenie musia zrušiť, lebo predali len štyri lístky. Toto sa nám nestáva. Možno je chyba v tom, že neprišiel seriálový herec, alebo len nevieme urobiť divadlu trochu osvetu. Som rád, že sme si ľudí naučili chodiť do hľadiska. A čo ma ešte viac teší, že sú to poväčšine mladí ľudia. Vytvorila sa u nich pozitívna závislosť.

Pýtal sa Anton Oberhauser, foto archív F. Výrostka

Príďte na 1+1=3

Otec a syn Výrostkovci predviedli 11. apríla v Košiciach herecký koncert. Pôvodne mali vystupovať na druhý deň aj v kultúrnom dome vo Valalikoch. Vhodný termín ale divadelníci našli až na jeseň. Preto vás všetkých, čitateľov Abovského hlásnika z Valalík i okolia, pozývame na hit Martinského komorného divadla - komédiu 1+1=3 si budete môcť vychutnať v piatok 23. októbra 2015 v kultúrnom dome vo Valalikoch. S touto hrou anglického dramatika **Raya Cooneyho** slávi divadlo úspech na domovskej scéne, a po celom Slovensku už takmer 20 rokov. Inscenácia má za sebou už vyše 250 repríz. Pred 23 rokmi už Martinčania hosťovali vo Valalikoch - s Goldoniho komédiou Sluha dvoch pánov. Možno ste ju videli i vy.

Komédiu 1+1=3 by ste mali čoskoro vidieť vo valalickom kultúrnom dome.

Decká zvládli „cyklomaratón“

Dlhých 16 kilometrov cyklomaratónu po trase Skároš - Trstené - Čaňa - Ždaňa - Skároš zvládli žiaci zo skárošskej základnej školy bez najmenších sťažností. Využili pritom polohu svojej obce ako dobrého východiska pre cykloturistiku.

Po vlaňajšom skúšobnom výlete do Trsteného a späť prešli v tomto roku po novej trstenskej lávke cez Hornád až do Čane, kde sa posilnili chutnou zmrzlinou a cez Ždaňu po poľnej ceste dorazili domov. Cesta bola dlhá, náročná, ale všetci ju zdolali a okrem dobrého pocitu si odniesli aj malé prekvapenie v podobe odznakov. Skárošania veria, že deti motivovali a takáto skvelá akcia sa stane tradíciou.

OcÚ Skároš, red

Skárošskí školáci šliapu do pedálov.

Aleja priateľov prírody sa rozrástla

Štrnášť do stolipovej

Už 86 lipami je lemovaná medzinárodná cyklotrasa v úseku medzi Trsteným pri Hornáde a Skárošom. Prvá „várka“ sadenia prebehla na jeseň a dosiaľ v tomto roku vysadili 46 stromov Priatelia trstenskej prírody s 90 dobrovoľníkmi a zamestnancami U. S. Steel Košice. Do aleje pribudli i lavičky a informačný panel.

Výsadba 36 stromov dostala reálnu podobu vďaka projektu T for Alleja priateľov prírody, ktorú vypracovalo o. z. Priatelia trstenskej prírody s podporou Nadačného fondu spoločnosti T-Systems Slovakia spravovaneého Karpatskou nadáciou. Finančne projekt podporili aj obec Skároš a spoločnosť Tatry z Trsteného. Počas dobrovoľníckeho dňa U. S. Steel pre Košice 2015 železiari s dobrovoľníkmi z občianskeho združenia upratili úsek cyklotrasy od Gyňova po Skároš, vysadili 10 líp a umiestnili do aleje lavičky a panel.

Je fajn, že občania blízkych obcí sa o alej zaujímajú. Na ich otázku, či nie sú lípy sadené blízko seba, **Rasťo Šelepiský** z občianskeho združenia vysvetľuje: „Ide o štandardnú vzdialenosť pre tento druh - 10 metrov od seba pod vedením profesionálneho arboristu. Koruny sa stretnú o 100 rokov.“

Monika Floriánová, foto: Ocel' východu

Na informačnom paneli nájdú okoloidúci cyklomapu a príbeh výsadby aleje. Roboty sa chytali železiari z Trsteného: Bartolomej Deák, Ľudovít Veréb, Rasťo Šelepiský aj z Čane: Štefan Karajoš.

Historické vozidlá po roku opäť u nás

Aj počas tohtoročnej jazdy historických vozidiel na trase Košice - Telč - bánya si to posádky namierili do Maďarska cez náš mikroregión. V Ždani si dopriali takmer dvojhodinovú prestávku spojenú s obedom. V Trstenom im zastávku spríjemnila pre zmenu miestna dychovka. Celkovo sa jazdy a sprievodných prehliadok zúčastnilo viac ako 90 posádok. Pre našich to bol aj napriek nie úplne ideálnemu počasiu perfektný zážitok.

jk, red,

foto: OcÚ Ždaňa, Vladimír Mucha

Centrum Ždane akoby 9. mája precestovalo v čase niekoľko desaťročí do minulosti.

Promenáda veteránov na trstenskom bulvári.

Recyklované pneumatiky kráslia

Obecná rada mládeže vo Vyšnej Myšli si na 1. mája naplánovala brigádu. A nie hocijakú. Okolie detského ihriska skrášlili dekoráciami zo starých pneumatík. Za pár hodín tak vzniklo krásne verejné priestranstvo. Mimoň, žabky, lavičky či pneumatiková skalka potešili nielen tých najmenších. Stačila fantázia, staré pneumatiky a syntetické farby.

Radka Bajusová/red, foto OcÚ Vyšná Myšľa

Zrealizovali dobrý nápad.

Spolupráca občanov je žiadaná

Mapovanie katastra už aj vo Vyšnej Hutke

Od apríla až do októbra sa vo Vyšnej Hutke vykonáva Obnova katastrálneho operátu. Podstata tohto projektu spočíva v novom mapovaní jednotlivých pozemkov. Doterajší katastrálny operát už nebol spôsobilý na ďalšie používanie.

Iniciátorom zmeny je Správa katastra Košice - okolie (v súlade s § 67b zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam). Pri miestnom prešetrovaní a meraní komisia prešetruje priamo v teréne údaje katastra za účasti vlastníkov a iných oprávnených osôb alebo ich zástupcov. Predvolané osoby by sa vo vlastnom záujme mali zúčastniť

miestneho prešetrovania. V opačnom prípade sa vystavujú riziku, že hranice nehnuteľností či iné potrebné údaje nebudú zistené správne a prípadné ďalšie opravy a nové miestne prešetrovanie budú vykonávané plne na ich náklady.

Ak by sa zistil nesúlad skutočného stavu so stavom evidovaným v katastrálnom operáte, komisia vyzve vlastníka na predloženie príslušných rozhodnutí alebo iných listín na zápis zmenených údajov do katastra. Do obnoveného operátu bude umožnené vlastníkom verejne nahliadnuť.

Po skončení konania o námietkach správa katastra vyhlási platnosť obnoveného katastrálneho

Práca geodetov musí byť presná; napomáhajú aj údaje od občanov.

operátu, nová mapa bude hotová najskôr o rok.

Pre intravilán, teda zjednodušené vnútro obce Vyšná Hutka, je doterajšia mapa založená na podklade z roku 1965 a pre extravilán dokonca ešte z roku 1868, z obdobia Rakúsko - Uhorska.

Na pomoc občanom bola zriadená komisia, v ktorej je bývalý starosta, bývalý predseda miestneho národného výboru z čias socializmu a ďalší rodák, už vyše sedemdesiatročný pamätník. Sme našim občanom vďační za dobrú spoluprácu a chceme ich naďalej poprosiť o trpezlivosť, kým nové mapovanie v našej obci dokončíme.

V susednej Nižnej Hutke je už pripravený nový mapový operát na verejné nahliadnutie v obci, čaká sa iba na súhlas Výskumného ústavu geodézie a kartografie.

Agáta Nosáľová, starostka/red
Ilustračné foto: archív

Pre Deň Zeme i pre krajší cintorín

Vyhrnuli si rukávy

Obecné brigády dobre ukážu vzťah ľudí nielen k svojmu, ale hlavne spoločnému okoliu. Vo Vyšnej Myšli sa nechali inšpirovať Dňom Zeme. Počas akcie „Vyčistíme si našu obec“ sa stretli poslanci zastupiteľstva i pracovníci OcÚ, rada mládeže a dobrovoľníci. Spoločne zbierali odpadky z verejných priestranstiev a likvidovali nahromadené skládky odpadu v okolí obce. Po dobre vykonanej práci dobre padol guláš, ktorý pripravila starostka **Paulína Gulášová** s Odvážnymi ženami.

V Gyňove bola tohtoročná brigáda ozvláštnená nápadom pána **Vereša**. Z obyčajnej rúry a kohútika na miestnom cintoríne vykúzlil pekné miesto na odber vody. Gyňovčania si obec nielen upratali, ale aj skrášlili.

V Kokšove-Bakši sa počas brigád tento rok zamerali na vyčistenie a skrášlenie prostredia pri Štrkovni - Stromovej aleji. Zapojilo sa 13 zväčša mladých ľudí. Upravili brehy jazera, kompostovisko, vypílili staré a suché konáre a zbierali štyri vrecia odpadkov po

Skrášené miesto na odber vody v Gyňove.

„milovníkoch prírody.“ Nový náter dostali aj lavičky.

vm, dv, sh, red, foto: OcÚ Gyňov

Škola aj úrad

Kokšov-Bakša: opravy

Dost' toho stihli na jar v Kokšove-Bakši. Bol už najvyšší čas na výmenu strechy na 102-ročnej budove základnej školy. Roky neustáleho zatekania sú dnes už minulosťou. Náklady na výmenu dosiahli takmer 25 tisíc eur.

Hneď z jari zrekonštruovali z bežných výdavkov obce dve kancelárie obecného úradu, tu dosiahli celkové náklady necelých 4 900 eur. Priestory majú nové omietky, maľby, stropy, podlahy i elektrické rozvody.

ocú kb

Účastníci Dňa Zeme vo Vyšnej Myšli.

Tisícročný máj

Tradiciu stavania májov možno mladšia generácia celkom nepozná, hoci v mnohých obciach je každoročným zvykom. Jeho korene siahajú až do staroveku. Ľudia si ich dávali pred domy ako ochranu pred zlými duchmi a chorobami. Máj symbolizoval víťazstvo jari nad zimou, poľnohospodárom mala zase májová zeleň priniesť dobrú úrodu. „Máj“ je strom, väčšinou breza, zdobená rôznymi farebnými stuhami. Ešte aj dnes v podvečer prvého mája stavajú chlapci svojim vyvoleným dievčatám súcim na vydaj pod okná máje. V Čani sa veselilo v sprievode za zdobeným vozom so zapriahnutým párom koní, na ktorom parobci z nového tanečného súboru niesli máj a postavili ho na námestí. Zatancovali okolo neho karičku s členkami súboru za zvukov „ľudovej hudby Primáš“ z Prešova. Spevom potešili čiperné dôchodkyne z Klubovčanky, FS Domovina a spevácky súbor jednoty dôchodcov Ozvena.

Róbert Janotka, foto: OcÚ Čaňa

Zábava ako z obrázka okolo čanianskeho mája.

V Nižnej Myšli chystajú umeleckú školu

Elokované pracovisko súkromnej základnej umeleckej školy Hviezdička by malo byť v prípade dostatočného záujmu detí a ich rodičov už od septembra otvorené v Nižnej Myšli. Májová prezentácia pod vedením **Vladimíra Železnáka**, ktorý súťaž Hviezdička pre mladé spevácke talenty organizuje už niekoľko rokov, zaujala a nižnomyšľanským deťom sa pod záštitou starostu obce predstavili žiaci hudobného, tanečného, literárno-dramatického i multimediálneho odboru. Svoje číslo predviedli i tanečníci z Unostar dance studia.

Matúš Lukáč, red

Rovnako, a predsa inak

Sviatky a oslavy v jarných mesiacoch sa aj v tomto roku konali vo všetkých našich obciach. Deň matiek si pripomenuli vo Vyšnej Myšli, kde zaujali **Zuzka Herpáková** a **Matej Gašpár** svojím fláškovým tancom. Úspech zožali Odvážne ženy ako i 2,5-ročná **Natálka Pachová**, sedemročná **Laura Strassburgerová** a deti z materskej školy. V Skároši sa publikom zabávalo na paródii kultového muzikálu Na skle maľované v podaní žiakov ZŠ. „*Perozprávajú aj príbeh o tom, ako mamy prichádzajú na svet prostredníctvom tanca z ich mladých čias, tanečnej školy, do ktorej chodili mladí chlapci a romantickou piesňou, ktorá ukončila príbeh dospievajúceho dievčaťa,*“ hovorí pani učiteľka **Jana Kyščíková**. Aj Valalíky si na každý Deň matiek „upečú“ svoj Radosník plný duchovných koláčov v podobe

Skárošské deti predviedli originálny program.

Festival oslávil štvrtstoročnicu

Utužujeme vzťahy spevom

Jarný festival chrámových piesní sa po prvýkrát konal v kostole sv. Mikuláša v Nižnej Myšli, aby sa ekumenická myšlienka ešte viac posilnila medzi obyvateľmi dedín dolného Pohornádia. Krásny 25. ročník spestrili aj národné piesne. Náboženské spevy pretkávalo hovorené slovo - prednes staroslovienskeho Otčenáša od **Márie Ráškyovej** a Povesť o Slovákoch v podaní **Heleny Spišákovéj**. S novým hudobným repertoárom očaril prítomných mandolíňový súbor z Trsteného. Vzájomné vzťahy a porozumenie sa najlepšie utužujú spevom, ale i spoločným pohostením, ktoré pre hostí pripravili šikovné dôchodkyne z Nižnej Myšle.

Monika Floriánová, foto: OcÚ Nižná Myšľa

Chrámový reformovaný spevokol Čaňa - Ždaňa - Skároš.

Socha z Valalík víta spevákov vo Svinici

Zhmotnená ruža

Z vyše 40 účinkujúcich skupín na celookresnej prehliadke v speve ľudových piesní Dargovska ruža vo Svinici vystúpilo od nás deväť súborov a deväť sólistov. Tohto roku bola špeciálnejšia o sochu, slávnostne odhalenú k 45. výročiu. Kamennú folkloristku vykresal kamenosochár **Ladislav Staňo st. z Valalík**.

Kamenná folkloristka z dielne Valaličana L. Staňa.

Najviac oceňované zlaté pásmo naplnili abovské piesne súborov Paradne ňevesti z Valalík, Hutčanka z Vyšnej Hutky a Domovina z Čane. Do strieborného pásma sa prespievali Odvážne ženy z Vyšnej Myšle, Kadlubeck z Valalík, Gečanka, Skárošanka a sólisti: **Zuzana Bandurová** z Trsteného pri Hornáde, **Pavol Kacvinský** z Valalík a zo Skároša **Dávid a Monika Nemetovci**, **Monika Jaššová**, **Marta Stieberová** a **Irena Dolgošová**. Bronzové umiestnenie získali naši speváci **Veronika Zlaczská** z Valalík a **Jozef Škovran** z Čane. Nech vám to všetkým ešte dlho a krásne spevajú!

mf, foto: KCA

pekného programu. Do Kokšova-Bakše zavítali zaspievať okrem domácich Bakšaňov aj dámy z Gečanky.

Deň detí má tiež už mnoho podob. V Nižnej Hutke sa na strelnici niesol v poľovníckom duchu, nechýbali sokoliari, keramikár či skupina Ščamba. Kokšov-Bakšu ovládol nafukovací hrad, maľovanie na tvár, živí policajti aj so svojimi pomôckami a o naj guľáš súťažilo päť tímov.

obce a redakcia

Dievčatá ako maľované z Dňa detí v obci Kokšov-Bakša.

Z vydareného odpoľudnia MDD v Košickej Polianke.

Prvýkrát na Slovensku

Modelársky maratón

Po prvýkrát na Slovensku Klub plastikových modelárov z Čane zorganizoval 24-hodinový modelársky maratón! Verejnosť tak mohla obdivovať modely lietadiel a bojovej techniky aj samotnú precíznu prácu modelárskych rúk.

Prihlásených 19 modelárov z celej republiky malo na stavbu svojho modelu presne jeden deň. Potom samotní zúčastnení vybrali modelára s najprecíznejšou prácou. Stal sa ním **Ján Moravčík** z Liptovského Hrádku. Stíhačky či tanky vystavovali aj modelári z Poľska, Maďarska a ČR. „Máme radosť, že v žiackych kategóriach získal jedno prvé a jedno tretie miesto dvanásťročný **Tomáš Zentko** zo ZŠ v Čani. Na modelárskych fórach u nás i v zahraničí sú na akciu Plastik model Čaňa pozitívne ohlasy. Teší nás to i zaväzuje do organizovania ďalších ročníkov,“ vraví **Stanislav Žoldak**, predseda klubu. Poďakovanie patrí hlavne OcÚ Čaňa, sponzorom a všetkým, čo si našli čas a svojou účasťou túto akciu podporili.

Monika Floriánová, foto: OcÚ Čaňa

V patláku trpezlivosť a zručnosť pri spájaní dielikov predviedol aj člen čanianskeho klubu **Vítězslav Horák** z Košíc. Nepripomína vám pracovný stôl alchymistickú dielňu?

V duchu osláv konca vojny

Prechod miestami bojov

Za účasti 120 turistov a milovníkov prírody z Košickej Polianky, Sečovskej Polianky a ich okolia sa slnečného 8. mája 2015 uskutočnil 32. ročník prechodu Slanskými vrchmi **Z Polianky do Polianky**. Niesol sa v znamení 70. výročia konca II. svetovej vojny. Začínal v Dargovskom priesmyku po pietnom akte kladení vencov. Pešia trasa merala 19 kilometrov a viedla červenou značkou hrebeňom pohoria na výhľadový vrchol Lazy (859 m n.m.) s pokračovaním na vrchol Mazolín (649 m n.m.) v bočnom hrebeni so zostupom do obce Cabov a Sečovskej Polianky vo vranovskom okrese. Medzi účastníkmi nechýbali turisti Klubu turisti

Májový „poliankový“ prechod cez Slanské vrchy má už hromadný charakter.

Tento neskôr narodený „skalný jašter“ si túru užil.

Učia sa reagovať na náhle stresy

Naši tvorili tretinu

Celoslovenská súťaž mladých záchranárov civilnej ochrany má už 21-ročnú tradíciu. Žiakom II. stupňa základných škôl pomáha získať vedomosti a zručnosti potrebné na pomoc iným pri rôznych mimoriadnych udalostiach. Okresné kolo usporiadal odbor krízového riadenia OÚ Košice - okolie v spolupráci s Územným spolkom Slovenského Červeného kríža a Zväzom požiarnej ochrany v areáli lesoparku v Herľanoch. Prišlo 15 štvorčlenných družstiev z 12 základných škôl okresu.

Aj keď naši žiaci neobhájili popredné miesta z vlnajška, potešilo, že tretina družstiev bola z nášho mikroregiónu - po jednom zo ZŠ Čaňa, ZŠ Haniska, ZŠ Košická Polianka a dve z cirkevnej ZŠ Ždaňa. Všetci súťažiaci si okrem nových skúseností odniesli vecné ceny, na ktoré sponzorsky prispela aj obec Čaňa.

Karol Dzugas, foto: autor

Nástup žiakov okresného kola súťaže mladých záchranárov CO v Herľanoch.

Medvede poeticky o ochrane prírody

„Les je ten najúžasnejší chrám, aký kedy na tejto zemi stál. Stačí vstúpiť a rozhrášenie dostane každý, kto dodržiava prikázania prírody:

- ♥ kto má rád čas, keď sa nad horou schádzajú mraky,
- ♥ kto čistí lesné studničky, kto vie pohľadiť strom,
- ♥ miluje život a odvahu, teší sa dažďu i hmle,
- ♥ chodí po tráve bosý.

A s veľkou pokorou ťúbí prírodu.”

K slovám vyznania k prírode a turistike nie je potrebné nič dodávať. Má ich na svojej facebookovej stránke Turistický klub Medvede z Čaňa, v našom mikroregióne najaktívnejší a najpočetnejší klub milovníkov a obdivovateľov krás našej domoviny - blízkeho regiónu i celého Slovenska. Navštívte ich stránku na internete a presvedčíte sa sami.

nášho mikroregiónu - z Čane (KT Medvede), Geče a Ždane. Najmladším účastníkom bol 5-ročný **Matej Vandžura** z Košickej Polianky a najstarším 74-ročný **Ladislav Ivan** zo Sadov nad Torysou.

ah, foto: Karol Dzugas

**Predseda Rady Regionálneho združenia obcí Hornád
a starostovia združených obcí
srdečne pozývajú širokú verejnosť na**

DNI REGIONÁLNEHO ZDRUŽENIA OBCÍ HORNÁD

12. ročník

27. - 28. júna 2015

v obciach mikroregiónu Hornád

Program:

Sobota 27. júna 2015

od 9.30 - Finále regionálneho futbalového turnaja
o Pohár predsedu Rady RZOH - futbalový štadión v Čani

Nedeľa 28. júna 2015

13.30 - Kultúrno-spoločenské popoludnie - prírodný amfiteáter v Skároši
vystúpenia ľudových umeleckých amatérskych súborov a skupín
z jednotlivých obcí regiónu
spevácke skupiny a súbory z regiónu
žiaci zo základných umeleckých škôl v Čani a Valalíkoch
Divadlo DRaK z Prešova - hudobný program „Na skle maľované“
Ľudová hudba Tomáša Oravca

Behom oslávia dve jubileá

Pri príležitosti 690 rokov od prvej písomnej zmienky o obci pozývajú bežecký klub a obec na 10. ročník Behu Vyšnou Myšľou. Zapojte sa v sobotu 8. augusta, deti aj dospelí, do zápolenia v behu na asfaltovej trati od 60 m do 8 km v rôznych vekových kategóriách (štart pre deti 15.00, pre dospelých 16.30). Oslava bez futbalu sa neráta, takže o deň sa na ihrisku faníme žiakom. Po nich si smerujú kopačky veteráni z Vyšnej Myšle a Košíc. Nebude chýbať ani muzika.

Bližšie informácie na www.beh.sk alebo **Emil Repák** 0905 827 938

Stropný systém 3N

Otázky pre **Alberta** a **Antóniu Olejníkovcov** z Čane, ktorí sa 18 rokov venujú výrobe stropov pre rodinné domy.

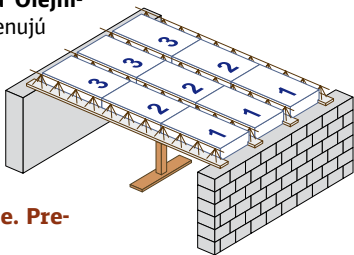
■ V minulom čísle sme v inzeráte stručne predstavili stropný systém 3N, ktorý päť rokov vyrábate a ponúkate ako jediní v našom regióne. Prezradte nám viac.

Veríme, že naše riešenie dokáže pomôcť splniť sen mnohých ľudí - mať svoj dom a v ňom strop s výnimočnými vlastnosťami. Montážou systému 3N ušetríte minimálne 30 % nákladov oproti podobným systémom. Zároveň ušetríte 15 cm izolácie. K samotnej montáži nepotrebuje žiadne mechanizmy vzhľadom na nízku váhu nosníka a polystyrénu. Tiež šetríte náklady na vykurovanie.

■ Majú ľudia dôvod nedôverovať systému „polystyrén do stropu?“
Pevnosť stropu je overená a prepočítaná staticky, vyhovuje norme. To znamená, že takýto druh stropu je vhodný pre všetky typy stavieb.

■ Kde všade sa takého stropu používajú?

Všade tam, kde chce stavebník ušetriť peniaze a prácu.

Kam ísť v lete

JÚN

28. 6. Okresná hasičská liga DHZ - Kokšov-Bakša

JÚL

4. 7. Florbalový turnaj mládeže - Čaňa
5. 7. Turnaj vo futbale - Valalíky
5. 7. Deň obce s futbalom a zábavou - Nižná Hutka
11. 7. Deň obce a 80. výročie založenia FK - Sokolany
11. 7. Plážový volejbalový turnaj pre región - Silva ranč, Čaňa
12. 7. Deň obce s varením a futbalom - Vyšná Hutka
12. 7. Deň obce s turnajom v nohejbale - Gyňov
18. 7. Turnaj v minifutbale TPH Cup - Trstené p/H
18. 7. Deň obce - Geča
19. 7. Deň obce s omšou pri Koscelku - Nižná Myšľa
24.-26. 7. Regionálny tenisový turnaj v dvojhre - Čaňa
25. 7. Futbalový turnaj ulíc - Kokšov-Bakša
26. 7. Stolnotenisový turnaj - Nižná Hutka
26. 7. Deň obce, 800. výročie - Trstené p/H

AUGUST

1.-2. 8. Deň obce, 690. výročie - Vyšná Myšľa
8. 8. Beh Vyšnou Myšľou, 10. ročník - Vyšná Myšľa
9. 8. Návrat na Várhegy - Nižná Myšľa
16. 8. JAJAfest - jazero Čaňa
23. 8. Deň obce, 680. výročie - Košická Polianka
29. 8. Ždaňanský jarmok - Ždaňa
29. 8. Deň obcí - Haniska a Čaňa
30. 8. Folklórny festival - Haniska
30. 8. Prechod Slanským pohorím - Skároš

SEPTEMBER

5. 9. Deň obce - Belža
11.-13. 9. Regionálny tenisový turnaj v štvorhre - Čaňa
27.-28. 9. Výstava záhradkárov - Ždaňa

Bližšie info na www.regionhornad.sk

Výhercovia súťaže Pre bystré uši

Informuje nás, zabáva, vzdeláva a spríjemňuje pracovné i voľné chvíle na frekvencii 100,3 MHz. Áno - je to rádio REGINA :) Na súťažnú otázku z Abovského hlásníka č. 1/2015 správne odpovedali šiesti čitatelia.

Výzrebovali sme trochu: **Jozefa Košča** z Košickej Polianky, **Magdalénu Miľovú** z Čane a **Máriu Šusterovú** z Vyšnej Myšle. Blahoželáme! Ceny, darček od Reginy a knihu s venovaním vám doručíme poštou.

Vaša redakcia

Smrti obrúsia hrany

Známa „križovatka smrti“ na mieste, kde hlavná cesta z Košíc do Maďarska stretáva s komunikáciou z Čane do Hanisky, sa zmení na okružnú. „Je za nami územné a stavebné konanie, stavebné povolenie je právoplatné, pozemky vysporiadané,“ informuje starosta Hanisky **Miloš Barcal**. „Podľa posledných informácií zo Slovenskej správy ciest sa momentálne ukončuje verejné obstarávanie na dodávateľa. Práce by chceli začať v júni, aby bolo dielo ukončené do konca roka. Stavať sa bude počas plnej premávky, samozrejme s nevyhnutnými obmedzeniami.“

Hanišťania dúfajú a veria v ohľaduplnosť všetkých vodičov z okolitých obcí. Radi by ich preto poprosili, aby počas výstavby a ani mimo nej nezneužívali prejazd obcou na skracovanie cesty. „Zneprijemňujú tým život občanov vrátane ohrozenia ich bezpečnosti. Za pochopenie ďakujeme,“ dodáva starosta Barcal.

OcÚ, red

Doma zahviezdili Hokej žije

Vítazom druhého ročníka Amatérskej hokejovej ligy na čanianskom zimnom štadióne sa spomedzi 14 tímov stalo domáce družstvo HC Hurikán Čaňa pred AHC Crows Košice, tretí skončil HC Valaliky a štvrtý klub Haniska Flyers. Za najlepšieho hráča celého ročníka podľa hlasovania vedúcich mužstiev vyhlásili **Tomáša Antola** z Hurikánu. Cenu za najlepšieho hráča vyradovacích súbojov play off získal valalický **Andrej Bogdaň**, kým **Michal Tomčo** z haništianskych „letcov“ bol najproduktívnejším hráčom základnej časti - za 29 gólov a 16 asistencií získal 45 kanadských bodov. Aj druhá edícia ligy potvrdila jej životaschopnosť a stretávala sa s veľkým záujmom divákov.

Hokejisti Hurikánu Čaňa nezostali nič dlhší svojmu menu a sfúkli súperov.

Atletická pýcha

V Radkiných stopách

Na krajské kolo atletickej súťaže „Hľadáme nových olympionikov“ do Košíc sa mohli 22. mája kvalifikovať mladí bežci zo súťaže v Čani. Najtalentovanejší chlapci a dievčatá z kraja postúpia na celoslovenské finále, ktoré sa odohrá počas mítingu Atletický most v Banskej Bystrici.

Vítazom v kategórii chlapcov sa stal **Daniel Nagy** z Moldavy a medzi dievčatami „domáca“ **Daniela Hudáková**. Na týchto pretekoch vyrástla a objavila svoj talent aj **Radka Škovranová** z Čane, ktorá dekorovala najlepších bežcov. Radka si vybojovala v máji miestenku na Majstrovstvá sveta juniorov do Kolumbie, kde pobeží 800 metrov, a zároveň na Olympijské hry mládeže do Gruzínska. Držíme palce.

Mladí atléti zápolia na čanianskej dráhe.

Slovenská atletická nádej **Radka Škovranová** dekoruje najlepších. Prvá zľava **Daniela Hudáková**, ktorá postúpila aj z Košíc na celoslovenské preteky.

Rošády v poradí

Myšľanský pingpong

Už rovných päť rokov si merajú sily stolní tenisti z Nižnej Myšle. Túto jar sa zišlo 30 nadšencov rozdelených do troch kategórií. Medzi najmladšími hráčmi do 12 rokov vyhral **Richard Karvanský**, vlní tretí, keď za seba odsunul obhajcu trofeje **Damiána Guľu**. Na tretí stupienok prenikla **Veronika Vasil'ová**. V zápoleniach tínedžerov do 17 rokov dominovali nováčikovia, zvíťazil **Ernest Badžo** pred **Martinom Michalom Kužmom**. Medzi dospelými sa víťaz z roku 2014 **Vladimír Vasil'** musel tentoraz uspokojiť s „bronzom“, naopak vlní druhý **Marek Konečný** tentoraz zvíťazil pred **Petrom Orendášom**. „Sme veľmi radi, že sme na piatom ročníku mali krásnu účasť a už teraz sa tešíme, ako sa premieša poradie v roku 2016,“ komentuje jeden z organizátorov, **Matúš Lukáč**.

Z futbalu

Haniska: Úspešná sezóna

Viacero seniorských mužstiev z futbalových klubov nášho regiónu si v končiacej sa sezóne počínalo veľmi úspešne. Haništania hrali do posledných kôl o senzačné prvenstvo v 3. lige Východ, ktoré im napokon ušlo o jediný bod. Vysnívaný postup do 2. ligy je však i tak pravdepodobný, všetko bolo jasné až po uzávierke tohto čísla. FK Čaňa dohrala sezónu v pokojných vodách 4. ligy Juh. V budúcej sezóne sa k nej pridá FK Geča, ktorá postúpila po víťazstve v 5. lige a v šancu postupu stále verili (v čase uzávierky) aj druhé Sokoľany. V 5. lige zostáva Kokšov-Bakša. V 1. triede súťaže Obvodného futbalového zväzu (ObFZ) nastúpia aj v auguste Valaliky a Trstené pri Hornáde, ktorým bude konkurovať postupujúca Vyšná Myšľa. V 2. triede ObFZ sa udržali Ždaňa a Seňa, pribudne k nim postupujúca Nižná Myšľa a po pravdepodobnom zrušení 3. triedy by sa k nim mal pridať aj Gyňov.

Triumf dorastencov Čane

Čanianski dorastenci budú od najbližšej sezóny bojovať vo vyššej súťaži. Postup do druhej ligy spečatili začiatkom júna, keď potvrdili víťazstvo v trefoligovej košicko-gemerskej skupine. Za sebou nechali druhú Šacu i tretí Medzev. Chlapcov viedol po celý čas tréner **Václav Škovran**, ktorému držíme palce do ďalšieho ročníka. Chlapcom prajeme veľa chuti a elánu do nových športových úspechov.

Vítazný tím 3. ligy v Košicko-gemerskej skupine vo futbale.

Stranu pripravili obce a redakcia, foto OcÚ Čaňa

Vydáva: Regionálne združenie obcí Hornád so sídlom Osloboditeľov 22, Čaňa, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Štefánikova 6, 040 01 Košice, **tel/fax:** 055/623 00 70, 0905 812 883, **e-mail:** office@communicationhouse.sk, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová, **redaktor:** Anton Oberhauser 0911 291 255, **redakčná spolupráca:** Monika Floriánová, **redakčná rada:** predseda Mgr. Karol Dzugas, Ing. Miloš Barcal, Róbert Janotka, JUDr. Ľubomír Vranka, Ing. Štefan Petrik, Mgr. Denisa Vargová, **web:** www.regionhornad.sk, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **tel:** 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.